

6.3. Ένα πλήρως ανεπτυγμένο διδακτικό σενάριο

της Μαρίας Φραγκάκη

1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

1.1. ΤΙΤΛΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Ο «ξένος»

(Επικαιροποιημένο Διδακτικό Σενάριο για τις ανάγκες της παρούσας επιμόρφωσης, από το Υλικό ΚΣΕ, Ειδικό Μέρος, «Ο ξένος: Η έννοια του 'άλλου' στη ζωή και στα κείμενά μας», σελ. 647).

1.2. ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΕΣ ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ-ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Βασικά υπηρετούνται επιδιώξεις των θεματικών ενοτήτων/αξόνων του μαθήματος των ΤΠΕ για την Δ΄ Τάξη:

- Παίζω και μαθαίνω με τον υπολογιστή
- Οργανώνω, ταξινομώ και επεξεργάζομαι πληροφορίες με εννοιολογικούς χάρτες και λογιστικά φύλλα
- Επικοινωνώ ηλεκτρονικά

Το σενάριο σχετίζεται, επίσης, με τη γνωστική περιοχή της Λογοτεχνίας που εντάσσεται, σύμφωνα με το Αναλυτικό Πρόγραμμα, στο μάθημα της Γλώσσας και υποστηρίζεται από το αντίστοιχο σχολικό εγχειρίδιο με τίτλο *Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων*. Ο βασικός σκοπός του σεναρίου είναι να συσχετίσει αυτήν τη γνωστική περιοχή με τις αντίστοιχες θεματικές ενότητες του μαθήματος των *Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών* (ΤΠΕ).

1.3. ΤΑΞΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ

Το διδακτικό σενάριο μπορεί να αξιοποιηθεί από μαθητές της Τρίτης (Γ΄) και της Τετάρτης (Δ΄) τάξης του Δημοτικού Σχολείου. Το θέμα έχει κοινωνικό περιεχόμενο και μπορεί να αξιοποιηθεί από μαθητές όλων των τάξεων του Δημοτικού, αρκεί οι εκπαιδευτικοί να προσαρμόσουν τις δραστηριότητες του σεναρίου στο γνωστικό και συναισθηματικό επίπεδο των μαθητών τους.

1.4. ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το εκπαιδευτικό σενάριο υποστηρίζει τη μαθησιακή διαδικασία μέσω της χρήσης και της αξιοποίησης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική πράξη. Είναι συμβατό με το σχολικό *Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών*, αφού υπηρετεί τόσο στόχους που σχετίζονται με τις ΤΠΕ όσο και στόχους που σχετίζονται με την καλλιέργεια της δημιουργικής γραφής μέσω της παιδικής λογοτεχνίας. Συντελεί στην ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων, οργάνωσης και ταξινόμησης δεδομένων, προσαρμογής αλλά και μεταβολής τους όταν αυτό χρειάζεται. Η διαμόρφωση στάσεων και συστήματος αξιών με την καλλιέργεια της ευαισθησίας, η ανάπτυξη της φαντασίας, η αισθητική καλλιέργεια, η ανάπτυξη της δημιουργικής σκέψης, η ευαισθητοποίηση απέναντι στα καθημερινά προβλήματα της ζωής που συναντούν οι μαθητές στο κοινωνικό τους πλαίσιο, συνιστούν το θέμα του «ξένου», συμβατό με το ΑΠΣ, συνδέοντας το σχολικό με το κοινωνικό γίνεσθαι.

1.5. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ & ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Το διδακτικό σενάριο υλοποιείται με τη συνεργασία του εκπαιδευτικού Πληροφορικής και του εκπαιδευτικού τάξης. Και οι δύο εκπαιδευτικοί ρυθμίζουν ποια μαθήματα μπορούν να υλοποιηθούν στην τάξη και ποια στο εργαστήριο Πληροφορικής, ανάλογα με την υλικότεχνική υποδομή που διαθέτει η σχολική μονάδα.

Είναι καλό οι μαθητές να χωριστούν σε ομάδες των 2-3 ατόμων με την απαίτηση του ανάλογου αριθμού Η/Υ. Σε κάθε υπολογιστή ο εκπαιδευτικός έχει εγκαταστήσει τις εφαρμογές και τα λογισμικά που θα αξιοποιήσει με τους μαθητές του. Στο παρόν διδακτικό σενάριο αναφέρονται τα γενικότερα υπολογιστικά συστήματα που αξιοποιούνται και τα συγκεκριμένα λογισμικά με τα οποία κατασκευάστηκαν τα διδακτικά σενάρια:

- Διαδικτυακές εφαρμογές (Μηχανές Αναζήτησης, Ψηφιακές Εγκυκλοπαίδειες, Εκπαιδευτικές Πύλες)
- Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο

- **Λογισμικά Γενικής Χρήσης του Office** (Επεξεργαστής Κειμένου WORD, Λογισμικό ζωγραφικής M.S.PAINT, Λογισμικό Παρουσίασης POWER POINT)
- **Λογισμικό Εννοιολογικής Χαρτογράφησης** (Inspiration)
- Ο εκπαιδευτικός Πληροφορικής φροντίζει για την εγκατάσταση των απαιτούμενων για την εφαρμογή του σεναρίου λογισμικών, ελέγχει τη σωστή λειτουργία του Διαδικτύου και των περιφερειακών συσκευών και διαθέτει σε εκτυπώσιμη μορφή τα φύλλα εργασίας.

1.6. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΤΠΕ

Βασικός σκοπός του εκπαιδευτικού σεναρίου είναι η ευαισθητοποίηση των παιδιών σε σχέση με *αυθεντικά* προβλήματα της πραγματικότητας, όπως αυτό του «ξένου», η κατανόηση του προβλήματος αυτού και η ενεργοποίησή τους μέσω δράσεων, ως στοχαζόμενων και ενεργών μαθητών και πολιτών. Οι ΤΠΕ θα μετατραπούν από τεχνολογικά εργαλεία σε γνωστικά, όταν συνδυάσουν τον βασικό αυτό σκοπό με τους επιμέρους στόχους του τεχνολογικού αλφαριθμητισμού.

Κατά συνέπεια, μέσω του σεναρίου επιδιώκεται οι μαθητές να μπορούν, με όχημα την κατανόηση της έννοιας του «ξένου», να:

Άξονας γνωστικού αντικειμένου: «Παίζω και μαθαίνω με τον υπολογιστή»

- ο συνθέτουν κείμενα, εννοιολογικούς χάρτες και παρουσιάσεις εισάγοντας εικόνες και έχοντας υπόψη τους τον σκοπό για τον οποίο συντάσσουν το κείμενο καθώς και τους αναγνώστες ή το ακροατήριο στους οποίους πρόκειται να απευθυνθούν
- ο εξοικειωθούν με βασικές λειτουργίες τροποποίησης-μορφοποίησης έτοιμων εικόνων
- ο προβληματίζονται για την αισθητική ενός εγγράφου, μιας παρουσίασης ή ενός σχεδίου, τη σαφήνεια του κειμένου κ.λπ.
- ο αναγνωρίζουν ότι η επανεξέταση και η βελτίωση των παραγόμενων έργων είναι στενά συνδεδεμένα με τις ΤΠΕ, οι οποίες επιτρέπουν τις διεργασίες αυτές να γίνονται γρήγορα, εύκολα και αποτελεσματικά (αντιγραφή, διαγραφή, επικόλληση, μορφοποίηση, ανεύρεση υλικού κλπ.)

Άξονας γνωστικού αντικειμένου: «Οργανώνω, ταξινομώ και επεξεργάζομαι πληροφορίες με εννοιολογικούς χάρτες»

- ο εντοπίζουν πληροφορίες για έναν συγκεκριμένο σκοπό χρησιμοποιώντας ποικιλία πηγών: Διαδικτυακών (π.χ. εγκυκλοπαίδειες), Ψηφιακών Λεξικών, Βάσεων δεδομένων κ.ά.
- ο συνειδητοποιούν ότι οι οπτικοποιήσεις (εννοιολογικοί χάρτες κ.λπ.) και τα άλλα εργαλεία που μας προσφέρουν οι ΤΠΕ μάς επιτρέπουν να εξερευνούμε πτυχές ενός προβλήματος για τον έλεγχο και την επαλήθευση των αρχικών μας προβλέψεων
- ο προβλέπουν, να εκτιμούν και να αξιολογούν τα αποτελέσματα των εφαρμογών που δημιουργούν

Άξονας γνωστικού αντικειμένου: «Επικοινωνώ ηλεκτρονικά»

- ο εξοικειωθούν με τη χρήση εφαρμογών πλοήγησης στο Διαδίκτυο
- ο ευαισθητοποιηθούν στην επιλογή εικόνων και πληροφοριακού υλικού κατάλληλου για την ηλικία τους και σχετικού με το θέμα τους
- ο εξοικειωθούν με τη χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου
- ο ευαισθητοποιηθούν στη χρήση σωστής γλώσσας και κατάλληλης έκφρασης στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες τους

➤ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ

Οι μαθητές να οικειοποιηθούν δεξιότητες:

- ο επικοινωνίας (ομιλία, ακρόαση, επιχειρηματολογία, διάλογος κ.λπ.)
- ο συνεργασίας με άλλους μαθητές σε ομαδικές εργασίες
- ο κριτικής επεξεργασίας πληροφοριών, αξιών και παραδοχών
- ο δημιουργικής σκέψης

- ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΆΛΛΑ ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

Οι μαθητές να:

- εξοικειωθούν με τη δημιουργική γραφή μέσω της παιδικής λογοτεχνίας

1.7. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Η διάρκεια του διδακτικού σεναρίου θα συμφωνηθεί από κοινού από τον εκπαιδευτικό Πληροφορικής και τον εκπαιδευτικό της τάξης, αφού λάβουν υπόψη τους το γενικότερο Αναλυτικό Πρόγραμμα, τις εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών τους και τους στόχους που αφορούν στον τεχνολογικό αλφαριθμητισμό τους.

2. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Θεωρητική Προσέγγιση

Το διδακτικό σενάριο στηρίζεται σε αρχές και πρότυπα των θεωριών μάθησης του *Κριτικού Επικοινωνισμού* και του *Κριτικού Αναστοχασμού*. Δεν μένει στο «τί» συμβαίνει σχετικά με το θέμα αυτό, αλλά μπαίνει στο «γιατί» συμβαίνει, προσπαθώντας να το κατανοήσει και να το διαχειριστεί. Σε σχέση με τις Θεωρίες της Λογοτεχνίας, μέσω του θέματος επιζητείται η «*αισθητική ανταπόκριση*» του κειμένου με τον αναγνώστη (αλληλεπίδραση). Αφού αφορά σε ένα κοινωνικό θέμα παρμένο από τον πραγματικό χώρο των παιδιών (*αυθεντικότητα*), συνιστά μια μορφή *Χειραφετικής Μάθησης*. Κι όταν το θέμα αυτό διερευνηθεί από τους μαθητές με την αξιοποίηση της κριτικής και στοχαστικο-κριτικής τους σκέψης, θα αποτελέσει μια *Κριτική Διδασκαλία*.

Μεθοδολογική Προσέγγιση

Οι δραστηριότητες αξιοποίησης εφαρμογών και εκπαιδευτικών λογισμικών των ΤΠΕ προτείνεται να πραγματοποιηθούν σε ένα *ομαδοσυνεργατικό* πλαίσιο διδασκαλίας (συνεργατική διερευνητική μάθηση). Οι μαθητές μπορούν να χωριστούν σε ομάδες, όπου η καθεμιά να έχει διαφορετικό ρόλο και όλες μαζί να αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο. Μπορεί να υπάρξει συνεργασία σχολείων, τα οποία να ασχολούνται με το ίδιο θέμα, με την αξιοποίηση της *εξ αποστάσεως μεθοδολογίας*, μέσω μιας διαδικτυακής πλατφόρμας επικοινωνίας ή πιο απλά με την αξιοποίηση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

2.1. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΜΕ ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ δίνουν τη δυνατότητα στους μαθητές/τριες να **διευρύνουν** τις γνώσεις τους για το θέμα/πρόβλημα που εξετάζεται και να **διερευνήσουν** διαφορετικές προσεγγίσεις (Διαδίκτυο), να **κατανοήσουν** την έννοια του «ξένου», να **οργανώσουν** και να **καταγράψουν** τις σκέψεις τους (επεξεργαστής κειμένου), να τις **οπτικοποιήσουν** (προγράμματα ζωγραφικής & σχεδιαστικά), να τις **αναλύσουν** (συστήματα εννοιολογικής χαρτογράφησης), να τις **συνθέσουν**, να τις **κρίνουν**, να τις **εκφράσουν** μέσα από την παρουσίασή τους (λογισμικό παρουσίασης), να **αλληλεπιδράσουν** πάνω σε αυτές με άλλους συμμαθητές τους από άλλα σχολεία και να τις **διαμοιραστούν** (ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, διαδικτυακές εφαρμογές).

2.2. ΤΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

1^η διδακτική ώρα

Οι **εκπαιδευτικοί** προσπαθούν να εντάξουν τα παιδιά στο θέμα του «ξένου», με το οποίο σκοπεύουν να ασχοληθούν με την εφαρμογή αυτού του σεναρίου. Για τον λόγο αυτό μπορούν σε συνεργασία με τους μαθητές τους να διαβάσουν αποσπάσματα διηγημάτων σχετικά με το θέμα από τη βιβλιοθήκη του σχολείου και επιλέγοντας στη συνέχεια για επεξεργασία κάποιο κείμενο από το σχολικό βιβλίο ή το ανθολόγιο. Για παράδειγμα, μπορούν να αναφερθούν στο κείμενο του Ανθολογίου Γ' & Δ' τάξης: «*Το περιβάλλον του Σαμίχ*», σελ. 154, ή και στο διήγημα «*Ο άνθρωπος με την κόκκινη μύτη*» (εκδ. Μίνωας).

Τα παιδιά μπορούν στο στάδιο αυτό να δημιουργήσουν εννοιολογικούς χάρτες στα τετράδιά τους σε ομάδες, σε σχέση με τα κείμενα που μόλις άκουσαν. Κάθε ομάδα μπορεί να σχηματίσει τον «ξένο» του κειμένου που της έκανε περισσότερο εντύπωση και να τον παρουσιάσει στις υπόλοιπες στον πίνακα της τάξης (πώς τον λένε, γιατί είναι διαφορετικός από τους άλλους, τί του συμβαίνει, κ.λπ.). Έτσι, τα παιδιά θα έχουν μια εξοικείωση με τον σχηματισμό χαρτών και το νόημά τους, προτού γνωρίσουν ένα εργαλείο εννοιολογικής χαρτογράφησης.

2^η- 3^η διδακτική ώρα

Ο εκπαιδευτικός Πληροφορικής βοηθά τους μαθητές να γνωρίσουν ή να θυμηθούν τη βασική δομή ενός εργαλείου **Εννοιολογικής Χαρτογράφησης**, που αυτός θεωρεί εύχρηστο και κατάλληλο για την ηλικία των μαθητών του. Οι λεπτομέρειες της χρήσης του λογισμικού ανακαλύπτονται από τους μαθητές/τριες και αποκαλύπτονται από τον/την εκπαιδευτικό κατά τη διαδικασία ενασχόλησης με το θέμα, κάθε φορά που αυτό απαιτείται.

Δίνεται η δυνατότητα σε κάθε ομάδα να **καταγράψει** με αυτό σε μορφή λέξεων ή μικρών φράσεων τις **εσωτερικές εικόνες** και τις **ατομικές εμπειρίες** που έχει κάθε μέλος της ομάδας για το συγκεκριμένο θέμα.

- Οι **εσωτερικές εικόνες** είναι νοητικές και συναισθηματικές αναπαραστάσεις που μπορεί να έχουν αποτυπωθεί στα παιδιά για την έννοια του «διαφορετικού» από το οικογενειακό τους πλαίσιο, από τα μέσα ενημέρωσης, κ.λπ.. Απαντούν σε ερωτήσεις: Τί νομίζω για..., τί έχω ακούσει για.... Αφορούν σε στερεοτυπικές φράσεις και εικόνες. Για παράδειγμα, κάποιες ομάδες αλλοδαπών παρουσιάζονται ως κλέφτες και εγκληματίες, οι ανάπηροι στις ταινίες συνήθως είναι κακοί και άσχημοι, ο λύκος είναι πάντα κακός, φράσεις του τύπου «τον αράπη κι αν τον πλένεις, το σαπούνι σου χαλάς» κ.λπ..
- Οι **ατομικές εμπειρίες** αφορούν σε βιώματα των παιδιών σχετικά με το θέμα. Απαντούν σε ερωτήσεις: Τί έχω ζήσει, τί μου έχει συμβεί κ.λπ..

Τα παιδιά συμπληρώνουν στη συνέχεια το *Φύλλο εργασίας 1* (εικόνα 1). Η συμπλήρωσή του θα ήταν καλό να γίνει σε εργασία στον υπολογιστή με την αξιοποίηση του **Επεξεργαστή Κειμένου**. Οι λειτουργίες του λογισμικού γενικής χρήσης εξηγούνται στους μαθητές όταν τις χρειάζονται κατά τη συγγραφή.

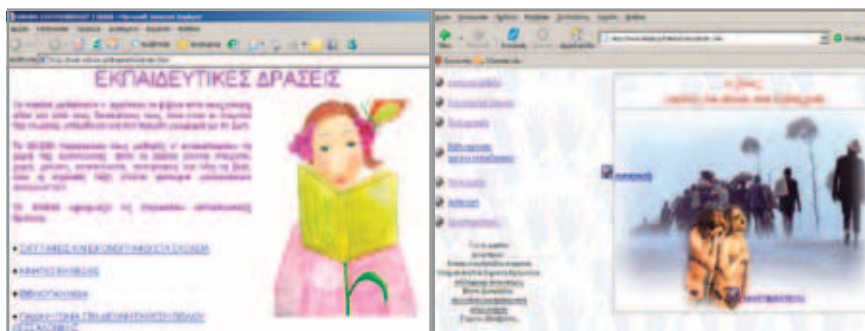
Εικόνα 1: Φύλλο εργασίας 1, «Καταιγισμός ιδεών»

4^η διδακτική ώρα

Την επόμενη διδακτική ώρα τα μέλη της ομάδας εκφράζουν τις **εσωτερικές εικόνες** και τις **προσωπικές τους εμπειρίες** στην ολομέλεια της τάξης. Ο εκπαιδευτικός Πληροφορικής βοηθά τα παιδιά να συνθέσουν τον συνολικό χάρτη όλων των ομάδων και τον προβάλλει με τον προβολέα στον πίνακα. Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια. Τα παιδιά μπορούν να ανταλλάξουν μέσω του **Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου** τον τελικό τους χάρτη με τα παιδιά ενός συνεργαζόμενου σχολείου. Κατά τη διαδικασία αυτή μαθαίνουν τις λειτουργίες χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μέσα από την ενασχόλησή τους με το θέμα του σεναρίου.

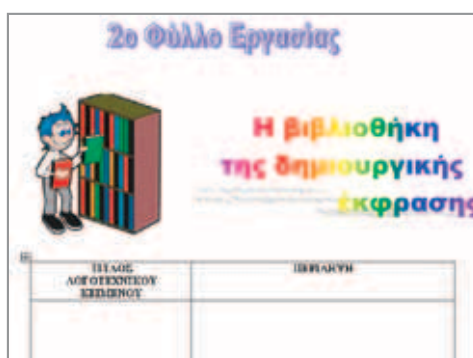
5^η διδακτική ώρα

α) Οι ομάδες των μαθητών μπορούν να αξιοποιήσουν το **Διαδίκτυο** και να **εξερευνήσουν**, μέσα από διάφορες μηχανές αναζήτησης, δικτυακούς τόπους (**ιστοεξερεύνηση**) με ποιήματα και λογοτεχνικά κείμενα σχετικά με το συγκεκριμένο θέμα. Ο εκπαιδευτικός Πληροφορικής βοηθά τα παιδιά να γνωρίσουν με ασφάλεια τον κόσμο του Διαδικτύου και πώς να αξιοποιήσουν τις πληροφορίες που αυτός τους προσφέρει. Για παράδειγμα, μπορεί να ανατρέξει στον δικτυακό τόπο του **Εθνικού Κέντρου Βιβλίου** (<http://book.culture.gr/greek.html>) (Εικόνες 2,3), στις **εκπαιδευτικές δράσεις** που αφορούν παιδιά, και να συλλέξει σχετικά λογοτεχνικά κείμενα (κλασικά, ποίηση, πεζογραφία), λευκώματα, σχετική δισκογραφία για τον «ξένο» στην παιδική λογοτεχνία. Ο εκπαιδευτικός ελέγχει πάντα τους συνδέσμους Διαδικτύου που προτείνει, για την εγκυρότητα, την αξιοπιστία και τη σωστή λειτουργία τους. Καλό είναι να μιλήσει στα παιδιά για το ζήτημα της **ασφάλειας στο Διαδίκτυο** και των **πνευματικών δικαιωμάτων**.

Εικόνες 2,3: Δικτυακός τόπος Εθνικού Κέντρου Βιβλίου

β) Στη συνέχεια η κάθε ομάδα των μαθητών μπορεί να **συνθέσει** μια περίληψη για ένα ή δύο από τα λογοτεχνικά κείμενα ή μέρη τους, που τους κίνησαν το ενδιαφέρον, αξιοποιώντας τον **Επεξεργαστή Κειμένου**. Η μια ομάδα, για παράδειγμα, μπορεί να ασχοληθεί με τους Έλληνες (μετανάστες και ξενιτεμένους), η άλλη με πρόσφυγες, με αλλοεθνείς, με τσιγγάνους κ.λπ.. Οι μαθητές μπορούν να μορφοποιήσουν τα κείμενά τους και να δημιουργήσουν τον φάκελο της ομάδας τους. Μέσα σε αυτόν μπορεί να εμπεριέχεται η «βιβλιοθήκη της δημιουργικής γραπτής έκφρασης», η οποία θα περιλαμβάνει έναν συνολικό πίνακα που θα δημιουργήσει η ομάδα με τον επεξεργαστή κειμένου. Ο **εκπαιδευτικός της τάξης** σε συνεργασία με τον **εκπαιδευτικό Πληροφορικής** διαμοιράζονται τις αντίστοιχες παιδαγωγικές και τεχνολογικές δραστηριότητες. Στο αντίστοιχο φύλλο εργασίας μπορεί η ομάδα να δει κάποιες ιδέες και να τις αξιοποιήσει. (Φύλλο εργασίας 2)

Εικόνα 4: Φύλλο εργασίας 2, «Η βιβλιοθήκη της δημιουργικής γραπτής έκθεσης»

6^η διδακτική ώρα

Η κάθε ομάδα μπορεί να **εκφράσει** με ζωγραφιές τα συναισθήματα που προκαλεί η ενασχόληση με το θέμα/ πρόβλημα και να δημιουργήσει ένα ηλεκτρονικό «λεύκωμα με ζωγραφιές» με το **Λογισμικό Παρουσίασης**. Ο εκπαιδευτικός Πληροφορικής μπορεί να βοηθήσει την κάθε ομάδα να χρησιμοποιήσει απλά βοηθήματα ζωγραφικής του Office, ή κάποια άλλο **Σχεδιαστικό πρόγραμμα ή Πρόγραμμα επεξεργασίας εικόνων**. Τα παιδιά μπορούν να αξιοποιήσουν το ημιδομημένο Φύλλο εργασίας 3 (εικόνα 5) και στη συνέχεια να το στείλουν για συμπλήρωση στο συνεργαζόμενο σχολείο μέσω του **Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου**.

Εικόνα 5: Φύλλο εργασίας 3, «Το Λεύκωμα με τις ζωγραφιές μου»

7^η διδακτική ώρα

Ο εκπαιδευτικός Πληροφορικής βοηθά στη σύνθεση των ομάδων ώστε η καθεμιά να **δημιουργήσει** με ένα **Λογισμικό Παρουσίασης** μια «**οπτικοακουστική έκθεση**» που θα είναι μια ολοκληρωμένη συνθετική εργασία του «ξένου», η οποία θα περιλαμβάνει υλικό που θα έχει ήδη αποθηκευτεί στους υπολογιστές των παιδιών από τις παραπάνω δραστηριότητες.

Ο **εκπαιδευτικός της τάξης** μπορεί να βοηθήσει την όλη ομαδική εργασία. Η απαγγελία ποιημάτων από τους μαθητές (με ηχογράφηση), η ανάλογη μουσική σύνθεση της αρεσκείας των παιδιών από την προτεινόμενη δισκογραφία, σχετικά έργα τέχνης Ελλήνων και ξένων λογοτεχνών, φωτογραφίες που θα έχουν βρει τα παιδιά στο Διαδίκτυο, προσωπικά κείμενα, κείμενα λογοτεχνών, εννοιολογικοί χάρτες κ.λπ. αποτελούν τα στοιχεία της ψηφιακής παρουσίασης (εικόνα 6).

Εικόνα 6: «Η οπτικοακουστική έκθεση της ομάδας μου»

8^η διδακτική ώρα

Στη συνέχεια, η κάθε ομάδα παρουσιάζει την οπτικοακουστική αυτή έκθεση στις άλλες ομάδες των συμμαθητών τους στο πλαίσιο μιας σχολικής εκδήλωσης, στο συνεργαζόμενο σχολείο μέσω μιας **διαδικτυακής πλατφόρμας**, και ακολουθεί συζήτηση για το θέμα.

2.3. ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τα συνοδευτικά φύλλα εργασίας περιλαμβάνουν σε ημιδομημένα σχέδια τις δραστηριότητες που μπορούν να πραγματοποιήσουν οι ομάδες των μαθητών/τριών. Αυτά μπορούν να μετασχηματιστούν από τους ίδιους, να αναδομηθούν ή να αλλάξουν εντελώς. Οι μαθητές/τριες, με τη συνεργασία των δασκάλων τους, καλούνται να αυτενεργήσουν και να δημιουργήσουν.

1ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Καταιγισμός Ιδεών

Πώς να χρησιμοποιήσετε αυτόν τον εννοιολογικό χάρτη

1. Ξεκινήστε με την κεντρική ιδέα "Ο ΞΕΝΟΣ"
2. Χρησιμοποιήστε λέξεις-κλειδιά που αντιπροσωπεύουν τις σκέψεις σας, δημιουργήστε έναν καταγισμό ιδεών και τοποθετήστε τις γύρω από την κεντρική σας ιδέα.
3. Προσθέστε κι άλλα σύμβολα, αν χρειάζεται, χρησιμοποιώντας το RapidFire™ tool ή το Create tool
4. Ανακαταστήστε τις σχέσεις ανάμεσα στις έννοιες με γραμμές αντιπροσώπων
5. Μορφοποιήστε τον χάρτη σας με χρώματα και εικόνες από τη βιβλιοθήκη
5. Μιμηνητοφανήστε τις σκέψεις σας χρησιμοποιώντας από τα εργαλεία το sound
6. Αναπτύξτε τις έννοιές σας με τα άλλα μέλη της ομάδας στο outline

- Εσωτερικές εικόνες (ΤΙ ΝΟΜΙΖΩ, ΤΙ ΕΧΩ ΑΚΟΥΣΕΙ, κ.λπ.)

.....

.....

.....

.....

.....

- Ατομικές εμπειρίες (ΤΙ ΕΧΩ ΖΗΣΕΙ, ΤΙ ΜΟΥ ΕΧΕΙ ΣΥΜΒΕΙ, κ.λπ.)

.....

.....

.....

.....

.....

2ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

**Η βιβλιοθήκη
της δημιουργικής
έκφρασης**

ΤΙΤΛΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ	ΠΕΡΙΛΗΨΗ

3ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αρχείο PowerPoint

Το Λεύκωμα με τις ζωγραφιές

ΕΝΤΥΠΟ Α': 3ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

Τα μέλη της ομάδας μου

.....
.....
.....
.....

3. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ανδρούτσου, Α. (1996). *Εγώ κι εσύ εδώ κι εκεί*. Αθήνα: Γ.Γ. Νέας Γενιάς και Θεμέλιο. Πρόκειται για εκπαιδευτικό πρόγραμμα (βαλίτσα) που συνοδεύεται από βιβλίο για τον εκπαιδευτικό.
2. Κοσσυβάκη, Φ. (2005). *Εναλλακτική Διδακτική. Προτάσεις για μετάβαση από τη Διδακτική του Αντικειμένου στη Διδακτική του Ενεργού Αντικειμένου*. Αθήνα: Gutenberg.
3. Κωνσταντόπουλος, Χρ. κ.ά. (1999). «*Εμείς*» και οι «*άλλοι*»: αναφορές στις τάξεις και τα σύμβολα. Αθήνα: Τυπωθήτω -Γιώργος Δαρδανός.
4. Κωστούλα-Μακράκη, Ν. & Μακράκης, Β. (2006). *Διαπολιτισμικότητα και Εκπαίδευση για ένα Βιώσιμο Μέλλον*. E-Media: Ψηφιακό Κέντρο Εκπαιδευτικών Μέσων Πανεπιστημίου Κρήτης.
5. Ματσαγγούρας, Η. (2002). *Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση*. Αθήνα: Μ. Γρηγόρης.
6. Ματσαγγούρας, Η. (2005). *Στρατηγικές διδασκαλίας: Η κριτική σκέψη στη διδακτική πράξη, τόμοι Α' & Β*». Αθήνα: Gutenberg.
7. Ομάδα Έρευνας για τη Διδασκαλία της Λογοτεχνίας (2000). *Διαβάζοντας λογοτεχνία στο σχολείο: μια νέα πρόταση διδασκαλίας*/Βενετία Αποστολίδου, Βικτωρία Καπλάνη και Ελένη Χοντολίδου (επιμ). Αθήνα: Τυπωθήτω Γιώργος Δαρδανός (βλ. δύο ανάλογες θεματικές ενότητες για το Δημοτικό και το Λύκειο, «Ξένος: ο άλλος μου εαυτός» και «Ο ξένος: εικόνες για τον άλλο», 111-122 και 259-268 αντίστοιχα).
8. Ράπτης, Α. & Ράπτη, Α.(2005). *Μάθηση και Διδασκαλία στην Εποχή της Πληροφορίας: Ολική Προσέγγιση*. Τόμοι Α & Β, Αθήνα.
9. Φραγκουδάκη Άννα και Θάλεια Δραγώνα (1997). «*Τί είν' η πατρίδα μας;*»: εθνοκεντρισμός στην εκπαίδευση. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
10. Εθνικό Κέντρο Βιβλίου: <http://book.culture.gr/greek.html>